TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN VE TÜRK TARİHİNİN DÖNÜM NOKTALARINI ÖNEMSİZLEŞTİRME ÇABALARI

Teoman Ertuğrul TULUN

Analist

Analiz No : 2023 / 19

18.08.2023

Bu Analiz yazısının aslı İngilizce olarak 14 Haziran 2023 tarihinde kaleme alınmıştır.
AV?M Çevirmeni Ahmet Can Öktem makalenin tercümesine katk? sa?lam??t?r.

Giriş

Her ülkenin tarih yazımı zaferleri, hazin olayları veya dönüm noktalarını belli günler vesilesiyle anar. Türkiye Cumhuriyeti ve Türk tarihi de bu tür anma törenleri açısından zengindir. Türkiye Cumhuriyeti, dünyanın en büyük ve uzun ömürlü imparatorluklarından biri olan Osmanlı İmparatorluğu'nun halefidir. İmparatorluk, kurucusunun adını taşıyor olmasına rağmen Batıda genellikle Türk İmparatorluğu olarak adlandırılıp tanıtılmıştır.[1] Birinci Dünya Savaşında kaybeden cephede yer alan İmparatorluk, 1920 Sevr Antlaşması ile fiili bir dağılma yaşamış, söz konusu Antlaşma ise 1923 Lozan Barış Antlaşması tarafından lağvedilmiştir. Böylece Türkiye Cumhuriyeti, geçmişinden kopuk, bağımsız ve egemen bir devlet olarak doğmuştur. Birinci Dünya Savaşı'nın başladığı 1914 yılından Türkiye Cumhuriyetinin kurulduğu Ekim 1923 sonuna kadar yaşanan olaylar hem Türk tarihini derinden etkilemiş, hem de Yakın Doğuya ve küresel tarihi anlatılara önemli ölçüde tesiri olmuştur. Birinci Dünya Savaşı'nın en önemli muharebelerinden biri olan Çanakkale Savaşı ve Birinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinin ardından gerçekleşen Kurtuluş Savaşı, yıllar süren bu savaş dönemi içerisindeki en önemli muharebeler olarak öne çıkmaktadır. Söz konusu dönem içinde Türkler, anvatanlarını korumak, bağımsız ve özgür bir biçimde yaşayabilmek ve egemen bir devlete sahip olabilmek için kendilerinden çok daha güçlü bir ittifak içinde yer alan devletlere karşı savaşmak zorunda kalmışlardır. Yalnızca söz konusu ittifaklara karşı değil, aynı zamanda İngilterenin müteffiki Yunanistan ve (Ermeniler ile Pontuslu Rumlar gibi) düşman devletlerle iş birliğinde bulunmuş olan Osmanlı İmparatorluğundaki birtakım din temelli toplumlara karşı savaşıp, mücadele etmek zorunda kalmışlardır. Kısacası, Türkler bu dönem içinde varoluş mücadelesi adına

savaşmışlar ve bu mücadeleyi tek başlarına ve kaynak sıkıntısı içinde gerçekleştirmişlerdir.

Dönem içindeki tarihi dönüm noktalarından biri olan ve Cumhuriyetin kuruluşu yolunda Türklerin onurlu bir şekilde mücadele etmiş oldukları Çanakkale Savaşı sırasında, İtilaf kuvvetleri 23-24 Nisan 1915 tarihinde bir çıkarma harekatı gerçekleştirmeye çalışmış, ancak yenilgiye uğramışlardır. İngiltere ve Fransa öncülüğündeki bu askeri sefer, Türklerin zaferiyle sonuçlanmıştır. Türkiye ve Türkler için bu zafer, 19uncu Piyade Tümenine komuta eden 33 yaşındaki yarbay olan ve askerlerine meşhur sözü olan Ben size taarruz emretmiyorum. Ölmeyi emrediyorumu söyleyen Mustafa Kemalin başarısını göstermiştir. Yüz bin Türk askeri bu zafer için hayatını feda etmiştir. Ayrıca, on binden fazla Avustralya ve Yeni Zelanda askeri Çanakkalede yaşamını yitirmiştir. Torunları, 23-24 Nisan tarihinde Çanakkalede gerçekleşen çıkarma harekatından bir gün sonrası olan 25 Nisanı Avustralya ve Yeni Zelandada ANZAK (Avustralya Ve Yeni Zelanda Kolordusu) günü olarak kutlamakta ve her yıl güneşin doğuşunu izlemek ve atalarına saygılarını sunmak için Gelibolu'yu ziyaret etmektedirler.

Diğer yandan Türkiye Büyük Millet Meclisi 23 Nisan 1920 tarihinde açılmıştır. Bu Türkiye Cumhuriyetinin ilk milli günüdür. 1921 yılından bu yana 23 Nisan Ulusal Günü anma törenleri düzenlenmektedir. Günümüzde ise bu gün Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı olarak kutlanmaktadır. Türkler ve Türkiye Cumhuriyeti için yüksek öneme sahip söz konusu tarihlere gölge düşürmek amacıyla, 24 Nisanı Ermeni soykırımı için bir merasim günü olarak kabul ettirilmesi girişimi kesinlikle tesadüf değildir. Bu merasim günü, Türkler ve Türkiye Cumhuriyetine yönelik bir karalama teşebüsü niteliğindedir. Bu günün oluşturulması saikiyle 24 Nisan 1915, Konstantinopolisteki [aynı radikal] Ermeni entellektüellerin ve toplum liderlerinin Osmanlı yetkilileri tarafından tutuklanmalarının tarihidir[2] iddiası öne sürülmüştür. İnandırıcı olmayan bu etiketleme girişimi aslında gerçekleri örtbas etmeye çalışmaktan başka birşey değildir. Bu tarih, büyük çaplı Van İsyanının tarihine denk gelmektedir. Van İsyanı, 1915 yılında Osmanlı İmparatorluğu vatandaşı Ermeniler tarafından Türklerin Çanakkale Savaşında ölüm kalım savaşı verdiği bir dönemde çıkarılmıştır. Bu şehirdeki Hınçak Partisi (Sosyal Demokrat Hınçak Partisi) ve Taşnaksutyun (Ermeni Devrimci Federasyonu) gibi Ermeni ihtilalci örgütleri tarafından böylesine büyük bir isyan için yapılmış hazırlıklar, Van İsyanını Van Savunması güzellemesiyle sunmaya çalışan Ermeni-Amerikan yazarlar tarafından bile kabul edilmektedir. Bu konuya dair Ermeni-Amerikan bir yazarın kitabından bir alıntı dipnota eklenmiştir.[3] Türklere ve Türkiye Cumhuriyetine karşı yapılan bu son derece haksız ve asılsız soykırım iddialarının birçok örneğini vermek mümkündür.[4]

Bu bağlamda, soykırım iddialarını olabildiğince geniş bir şekilde yayarak Türklere ve Türkiye Cumhuriyetine karşı bir cephe oluşturma girişimlerine dikkat çekmek istiyoruz. Batı dünyasından gelen güncel anlatılar, Türklere yönelik soykırımı iddialarını sadece Ermenilerle sınırlandırmayıp, iddiaları Nasturileri, Yakubileri ve Keldani Katolikleri de kapsayacak şekilde genişletmektedir. Bahis konusu girişimin Türkiyede yaşayan toplumlar tarafından değil, esas olarak bazı lobi ve diaspora grupları tarafından yönlendirildiğini belirtmekte fayda vardır. Bu tür faaliyetler, genellikle tarihsel kökleri yüzyıl öncesine dayanan olayları günümüzde jeopolitik avantajlar elde etmek için ahlaki bir sömürü aracı olarak kullanmak için yapılır. Söz konusu söylem, tarihsel kayıtların doğal karmaşıklığını

göz ardı ederek kapsamlı bir Hristiyan soykırımı anlatısı oluşturmaya çalışmaktadır. Bazı Batılı devletlerin Anadoludaki bu grupların tarihi kimlikleri konusunda yeterli bilgiye sahibi olmadan kararlar almaları gibi gelişmeler de bu konuya örnek teşkil etmektedir. Bazı durumlarda tarihi isimler bile yanlış yorumlanmakta veya uydurulmaktadır, ki bu özenli akademik araştırma yapılmadığını ortaya koymaktadır. Bu kapsamda öne sürülen iddialar arasında en göze çarpanı Süryaniler ile ilgili olandır. Ermenistan doğumlu bir Süryani aktivist olan ve Ermenistan Cumhuriyeti, Ulusal Bilimler Akademisi, Tarih Enstitüsü, Ermeni Soykırımı Araştırmaları Bölümü'nde önde gelen bir araştırmacı şeklinde tanıtılan bir tarihçinin soykırım tarihi konusunda hiçbir kitap, Ermeni hadisesini es geçemez. Ne yazık ki, Ermenilere karşı yapılmış soykırımın dünya çapında hatırlanmasını sağlamanın - Rumlar ve Süryaniler gibi- diğer tüm Hristiyan azınlık gruplarının kaderini önemsizleştirmiş olduğu gözükmektedir. Hal böyleyken, Süryanilerin çekmiş olduğu acı uluslararası alanda büyük ölçüde unutulmuş ve soykırım olarak tanınmamıştır.[5] Taraflı, basmakalıp ve akademik nitelikleri ciddi derecede sorgulanması gereken boş iddiaların tekrarlanmasının önüne geçmek mümkün görünmese de, AVİM olarak bu tür iddiaları akademik bir şekilde ele almaya devam edeceğimizi belirtmek isteriz.

19 Mayıs 1919 Tarihinin Türkler İçin Anlamı

Yukarıda belirtildiği üzere, Türkiyede çoşkuyla kutlanan tarihi günlerden biri de 19 Mayıstır. Türk halkı her yıl Atatürkün 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsuna çıkışını anmaktadır. Bu tarih, Türk ulusu tarafından Kurtuluş Savaşının başlangıcı olarak kabul edilmekte ve Atatürkü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı olarak kutlanmaktadır. Mustafa Kemal, 1927 yılında Nutuk başlıklı tarihi konuşmasının başlarında, 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsuna ayak bastığında ülkenin içinde bulunduğu acıklı durumu kısaca şöyle özetlemiştir:

> Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu grup, I. Dünya Savaşı'nda yenilmiş, Osmanlı ordusu her tarafta zedelenmiş, şartları ağır bir ateşkes anlaşması imzalanmış. Büyük Savaş'ın uzun yılları boyunca millet yorgun ve fakir bir durumda. Milleti ve memleketi I. Dünya Savaşı'na sürükleyenler, kendi hayatlarını kurtarma kaygısına düşerek memleketten kaçmışlar. Saltanat ve hilâfet makamında oturan Vahdettin soysuzlaşmış, şahsını ve bir de tahtını koruyabileceğini hayal ettiği alçakça tedbirler araştırmakta. Damat Ferit Paşa'nın başkanlığındaki hükûmet âciz, haysiyetsiz ve korkak. Yalnız padişahın iradesine boyun eğmekte ve onunla birlikte kendilerini koruyabilecekleri herhangi bir duruma razı. Ordunun elinden silâhları ve cephanesi alınmış ve alınmakta... İtilâf Devletleri, ateşkes anlaşmasının hükümlerine uymayı gerekli bulmuyorlar. Birer bahane ile İtilâf donanmaları ve askerleri İstanbul'da. Adana ili Fransızlar; Urfa, Maraş, Ayıntap (Gaziantep) İngilizler tarafından işgal edilmiş. Antalya ve Konya'da İtalyan askerî birlikleri, Merzifon ve Samsun'da İngiliz askerleri bulunuyor. Her tarafta yabancı subay ve memurlar ile özel ajanlar faaliyette. Nihayet, konuşmamıza başlangıç olarak aldığımız tarihten dört gün önce, 15 Mayıs 1919'da, İtilâl Devletleri'nin uygun bulması ile Yunan ordusu da İzmir'e çıkartılıyor. Bundan başka, memleketin her tarafında Hristiyan azınlıklar gizli veya açıktan açığa kendi özel emel ve maksatlarını gerçekleştirmeye devleti bir an önce çökertmeye çalışıyorlar.[6]

Mustafa Kemalin 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsuna varmasının, Yunan kuvvetlerinin 15 Mayıs 1919 tarihinde İtilaf Devletlerinin desteğiyle İzmir'e çıkarak şehri işgal etmesiyle aynı zamana rastlamış olduğunun not edilmesi gerekmektedir. Taraflı ya da tarafsız pek çok tarihçi, İzmire çıkarma yapılmasının ardından Yunan ordusunun Türk halkına karşı girişmiş olduğu katliamların ve şehirdeki bazı Rum vatandaşlarının Türklere karşı yapmış olduğu zalim eylemlerin Milli Mücadelenin başlamasına yol açan belirleyici etkenlerden biri olduğu konusunda hemfikirdir. Örnek verecek olursak, Zoryan Enstitüsü'ne bağlı Uluslararası Soykırım ve İnsan Hakları Çalışmaları Enstitüsünün İcra Direktörü[7] olan George Shirinian bile, Yunanların İzmir işgalini ve sonuçlarını şu şekilde anlatmaktadır:

> Amerikan Başkan Woodrow Wilson, Başbakan Lloyd George ve Fransa Cumhurbaşkanı Georges Clemenceau Yunan birliklerini oraya göndermeyi kabul etmiştir. İtilaf Devletlerinin savaş gemileri tarafından desteklenen İzmir'deki Yunan çıkarması 15 Mayıs'ta gerçekleşmiştir. İngiliz ve Fransız işgali Osmanlı Türkiye'sindeki siyasi faaliyetleri kısıtlamış olsa da, Yunan çıkarması Türk kamuoyunda sert bir tepkiye sebep olmuş ve bir direniş hareketi büyümüştür. Türkler için, Yunan kuvvetlerinin Türk topraklarında olmaları yeterince kötüydü, ancak Yunan ordusu İzmir'e girdiğinde şiddet olayları yaşanmış ve bazı Rum siviller arbededen yararlanarak Türkleri ya da Türk olduklarını düşündükleri kişileri toplayıp sopalamış, tekmelemiş ve zulmetmiştirler. Türk askerleri hükümet kışlalarından çıkarılmış ve bazıları aynı şekilde saldırıya uğramıştır ☀ Bu zamanda, Türk mahallesinde ve civardaki köylerde şiddet olayları patlak vermiştir. Bölgede bazı Rumlar, Türk sivilleri soyarak, tecavüz ederek ve öldürerek hesaplaşmaya karar vermişlerdir. Çok sayıda Türk ve Rum öldürülmüş, bilinmeyen rakamlarda yaralama ve taciz olayları meydana gelmiştir.[8]

Ermeni yazar Marjorie Housepian Dobkin da İzmir işgali sırasında Yunan ordusunun ve İzmirde yaşayan bazı Rumların Türklere karşı uygulamış olduğu katliam ve zulümden bahsetmiştir.[9] Ayrıca, Yunanlıların İzmir çıkarması esnasında İzmir limanında Amerikan savaş gemileri bulunmaktaydı. Bu gemilerden biri *USS Arizona* idi. Bir İngiliz yazar olan Giles Milton, *USS Arizona* kumandanının Yunanlıların İzmire çıkarma yaptığı sırada tanık olduğu katliamları şöyle anlatmaktadır:

> USS Arizonanın komutan subayı, bir grup Yunan askerinin çevredeki halkın üzerine rastgele ateş açmasını dehşet içinde seyretmiştir. Bu eylemleri sonucu öldürülen sivillerin sayısının, elli ile yüz arasında olduğu tahmin edilmektedir. Bu arada, Evzonlar [Yunan 1/38 alayı] kışlaya yaylım ateşi açmaya devam etmiş, kışladaki askerler ise cephaneleri tükenene kadar ateşle karşılık vermiştir. Askerler, cephaneleri bittiğinde, parçalanan pencerelerden birinin camlarından derme çatma bir teslim bayrağı sallamışlardır. Tüm silah sesleri kesildiğinde, Türk askerleri tereddütlü bir şekilde binadan çıkmış, teslim olduklarının bir işareti olarak ellerini başlarının üzerine koymuşlardır. Yunan birliklerinin yaptığı ilk eylem, Türkleri kışlalara sığınan Yahudileriden, Ermenilerden ve diğer Hristiyanlardan ayırmak olmuştur...[10]

Bu konuları ele alırken, Yunanistanın Anadoluyu başarısızlıkla sonuçlanan işgal etme

girişimi sırasında gerçekleştirdiği katliamların İtilaf Devletlerini bir soruşturma heyeti kurmaya zorlamış olduğunu unutmamak gerekir. İtilaf güçlerinin kurmuş olduğu bu komisyonun, genç nesillere Milli Mücadele tarihinin anlatılması bakımından akademik yönden yeteri kadar ele alınmamış olduğunu düşünüyoruz. Yunanistan'ın İzmir'e çıkarmasından sonra, İtilaf Devletleri ve onların ortakları Ağustos 1919 tarihinde Amerika Birleşik Devletleri İstanbul Yüksek Komiseri Amiral Bristol başkanlığında bir "İzmir'deki Yunan İşgali Hakkında Uluslararası Soruşturma Heyeti" kurmuştur. Heyet tarafından hazırlanan rapor, Yunanistan ve Yunan işgal kuvvetlerine karşı ağır suçlamalarda bulunmuştur. Rapor, İzmirin Yunanlılar tarafından işgalinin haklı gerekçesi olmadığını ve Yunan işgal güçleri tarafından yapılan katliamları bariz bir biçimde anlatmaktadır. Raporun tam metnine aşağıdaki dipnotta belirtilen ABD Dışişleri Bakanlığı'nın o tarihteki yazışmalarını içeren arşiv belgelerinden ulaşmak mümkündür.[11] Bahsedilmesi gereken başka bir nokta ise, Lozan Barış Antlaşmasında Yunanistanın Anadoluyu işgal girişimi sırasında gerçekleştirmiş olduğu zarar ve ziyanı kabul etmiş olduğudur. Bu çerçevede, Antlaşmanın 59uncu Maddesi Yunanistan harp kavaninine mugayir olarak Anadolu'da Yunan ordu veya idaresinin efalinden mütevellit haşaratın tamiri mecburiyetini tanır. Diğer taraftan Türkiye, Yunanistan'ın harbin temadisinden ve bunun netayicinden mütevellit vaziyeti maliyesini nazarı dikkate alarak tamirat hususunda Yunanistan Hükümetine karşı her türlü metalibattan sureti katiyede feragat eder.[12] Bu beyanat, Türklerin Batılılar tarafından unutulmaya çalışılan yüce gönüllüğüne bir örnektir.

Mustafa Kemal Atatürk, tarihi Nutuk konuşmasında kendi deyimiyle Pontus Meselesini kapsamlı bir şekilde ele almıştır. Konuşmasının giriş bölümünde, Mustafa Kemal, Samsun'a çıktığı tarihte Anadoludaki genel durumunu ve görünümünü anlatmaktadır. Bu kapsamda, Mustafa Kemal İstanbul Rum Patriği tarafından kurulmuş olan Yunan Mavri Mira[13] örgütünün çeteler oluşturduğunu, toplantılar düzenlediğini, vilayetlerde propaganda eylemleri yürüttüğünü ve Rum Kızıl Haç ile resmi Göçmenlik Komisyonunun Mavri Mira faaliyetlerini desteklemiş olduğunu anlatmıştır. Yirmi yaşın üzerindeki genç erkeklerin bile izcilik kisvesi altında Mavri Mira tarafından yönetilen Rum okullarına kabul edildiğinin ve Ermeni Patrik Zaven Efendinin Mavri Mira ile beraber çalışmış olduğu gerçeğinin altını çizmiştir. Ayrıca, Ermenilerin yapmış olduğu hazırlıkların, Rumlar tarafından yapılanlarla beraber ilerlemiş olduğunu vurgulamıştır. Merkezi İstanbulda bulunan Pontus isimli bir cemiyetin Trabzonda, Samsunda ve tüm Karadeniz kıyısı boyunca ve başka yerlerde amaçları doğrultusunda alenen ve etkin bir şekilde çalışmış olduğuna dikkat çekmiştir. Mustafa Kemal, konuşmasının ilerleyen bölümlerinde bu sorunu oldukça ayrıntılı bir şekilde açıklamıştır.[14]

Gerçek durum bu iken, Anadolu Türklerine karşı uygulamış oldukları zulüm sonucunda kendi halkına zarar vermiş olan insanların mitler ve abartılı rivayetler vasıtasıyla dünya kamuoyunu ve genç nesilleri kandırma yolunu seçmiş olduğu görülmektedir. Bunun en bariz örneği, Yunanistanın 19 Mayısı hiçbir zaman gerçekleşmemiş olan Pontus Rum Soykırımını anma günü olarak ilan etmesidir.

Yunanistan Neden 19 Mayısı soykırım günü ilan etti?

Pontus Rum kimliği konusunda daha önceki bir yazımızda anlatıldığı üzere Yunan siyaset düzeni önemli bir iç kültürel çeşitliliğe sahiptir. Bir takım ayrık Yunan etno-kültürel kimliklerin varlıklarını sürdürmeleri bu durumu yansıtmaktadır. Bu çerçevede özellikle Pontus Rumları kendilerinin farklı olduklarına iddia etmekte ve kendilerini diğer Rumlardan ayıran bir dizi kültürel özelliği gruplarının bir karakteristiği olarak muhafaza etmektedirler. Söz konusu ayrık kimliğin ayrıca bir diaspora boyutu bulunmaktadır. Onlar için bir Pontus Rumu olmak kaybedilmiş anavatanlarına yönelik hak iddia etmektir. Pontus kimliğinin sürdürülmesi, atalarının topraklarına sadık kalmak, geçmişe bağlılık göstermek ve anavatanlarını fikren canlı tutma çabasıdır. Pontus Rum kültürü, kapsayıcı Yunan kimliğinin sınırları içinde ayrık bir kimliğin temelini oluşturacak kadar farklıdır, ancak Yunanlıktan dışlanacak kadar da farklı değildir. Bu ayrık kimliğie bir örnek olarak 1930'larda etnik dernekler kurulmuş ve Pontus lehçesinde sahne oyunları yazılmış ve oynanmıştır.[15]

Bu bağlamda, Yunanistanda aktif ve nüfuz sahibi bir Pontus Rum lobisinin varlığından söz etmek mümkündür. Pontus Rum diasporasından fanatik destek alan bu güçlü lobi, Yunan iç politikasında hükümete isteklerini dayatacak güce ve etkiye sahiptir. Bu tesir geçmişte de günümüzde de geçerlidir. Örnek olarak Pontus lobilerinin baskıları sonucunda Yunan hükümeti 24 Şubat 1994 tarihinde 19 Mayıs'ın Pontus Soykırımını anma günü olduğuna dair bir önergeyi kabul etmiş, Yunan parlamentosu da 19 Mayıs'ı Pontus Rumlarının Soykırımını anma günü olarak ilan eden bir yasayı kabul etmiştir.[16] Bu tarihin seçimi kesinlikle rastgele olmayıp, Türkiye Cumhuriyetinin bağımsızlığının başlangıcının gururla anıldığı tarihi yıldönümüne denk gelecek şekilde tasarlanmıştır.

Sonuç

Yukarıdaki kısa bilgi ve açıklamalar, Yunanistandaki ve diasporadaki güçlü Pontus Rum lobilerinin, Yunanistanda ve yurtdışında Türklere ve Türkiyeye karşı nefreti nasıl etkin biçimde yaymakta olduğuna örnek teşkil etmektedir. Yunanlıların (Pontus veya Kıbrıs Rumlarının) Türklere ve Türkiyeye karşı rasyonel olarak açıklanması zor olan patolojik duygusal tavrının Türkiye ile Yunanistan arasındaki ilişkileri ciddi boyutta zehirleyen bir unsur olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Bu etnik alt grup temelli nefreti akademik olarak "siyasi hoşgörüsüzlüğün duygusal belirleyici faktörü" olarak adlandırabiliriz. Yunanistanda ve özellikle Selanikte, Türkiye karşıtı gösterilerin esas failleri Pontus örgütleridir. Bu örgtüler Selanik'teki Türk Başkonsolosluğu'na ve aynı zamanda Atatürk Evi Müzesi'nin bulunduğu alana düzenli olarak fiziksel saldırıda bulunmaktadır. Hatırlanacağı üzere 19 Mayıs 2018 tarihinde Pontus grupları, Selanikte düzenlenen Pontus Soykırımı anma töreni sırasında dönemin 75 yaşındaki Selanik Belediye Başkanı olan Yiannis Boutarise vahşice saldırmış ve Türk-Yunan turizm ilişkilerini teşvik edici sözlerini bahane ederek onu hastanelik etmişlerdir.[17]

Yunanistan'da estirilmeye çalışılan Türk ve Türkiye Cumhuriyeti düşmanlığını körüklemek ve genç nesilleri Türk ve Türkiye düşmanlığı ile yetiştirmek amacıyla belirli alt etnik grupların Pontus Soykırımı safsatasını kullandıklarına şüphe yoktur. Bunun sonucunda

Türkiye-karşıtı cephe niyetlerini ve hatta nefret kışkırtıcılığı eylemlerini gizlemeye çalışmakta, ancak bir yandan da her fırsatta Türkiyenin inkar edilemez gelişimini aşağılamak ve kötülemek amacıyla Ermenistan, Yunanistan ve Kıbrıs Rum Yönetimi arasında üçlü bir işbirliği kurmakla açıkça övünmektedir.

[1] Bunun bir örneği için bakınız: Thomas Milner, *The Turkish Empire: The Sultans, the Territory, and the People. New ... Edition* (Religious Tract Society: London, 1876).

[2] The White House, Statement from President Joe Biden on Armenian Remembrance Day, The White House, 24 Nisan 2023, https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2023/04/24/statement-from-president-joe-biden-on-armenian-remembrance-day/; The White House, Statement by President Joe Biden on Armenian Remembrance Day, The White House, 24 Nisan 2021, https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2021/04/24/statement-by-president-joe-biden-on-armenian-remembrance-day/.

[3] Peter Balakian, *The Burning Tigris: The Armenian Genocide and Americas Response*, 1st ed (New York: HarperCollins, 2004), 198.

[4] At the end of the nineteenth century Van was also a place of political activism. The Armenakan Party was founded there in 1885, and shortly thereafter the Hunchak and Dashnak Parties had branches there. Progressive Russian Armenians often brought political ideas across the border. Because Russo-Turkish relations were forever fraught with tension over land and Russias desire to protect the Christian Armenians, Van was seen as a danger spot by the Ottoman government. In the Russo-Turkish War of 1877 the Russians had captured the district of Kars, just north of Van, and in the ensuing decades there was constant population volatility as thousands of Muslims fled over the new border into Turkey, and Armenians from Turkey into Russia. Balakian, 198.

[5] Anahit Khosroeva, Assyrians In The Ottoman Empire And The Official Turkish Policy Of Their Extermination, 1890s □□□□□□ içinde*Genocide in the Ottoman Empire: Armenians, Assyrians, and Greeks, 1913-1923*, ed. George Shirinian (Berghahn Books, 2017), 105-32, https://doi.org/10.1515/9781785334337-006.

[6] Mustafa Kemal Atatürk, *Nutuk: A Speech Delivered by Mustafa Kemal Atatürk, 1927* (Ministry of Education Print. Plant, 1963).

[7] Halil Yücel Güçlüye göre, "the International Institute for Genocide and Human Rights Studies, affiliated to the Zoryan Institute,started its activities in Toronto, Canada in 1984, The Zoryan Institute, which was first established in Cambridge/Massachusetts in the United States in 1982, takes its name from Stepan Zoryan, one of the founders of the

Armenian Dashnak Party. and conducts research and publications in line with the views of this party. This organ is sustained by donations from wealthy Armenians in the USA." Yücel Güçlü, GEORGE SHIRINIAN, ed., Genocide in the Ottoman Empire: Armenians, Assyrians, and Greeks 1913-1923, Berghahn Books, New York 2017, IX+433 s. [Kitap Tanıtımı], *Belleten* 83, sy 298 (2019): 1167-72, https://doi.org/10.37879/belleten.2019.1167.

[8] George Shirinian, ed., *Genocide in the Ottoman Empire: Armenians, Assyrians, and Greeks, 1913-1923*, First edition (New York: Berghahn Books, 2017), 54, https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&scope=site&db=nlebk&db=nlabk&AN=1352004 .

[9] Marjorie Housepian, *The Smyrna Affair*, First Edition (New York: Harcourt, Brace Jovanovich, 1971), https://archive.org/details/smyrnaaffair0000dobk.

[10] Milton Giles, *Paradise Lost Smyrna 1922* □□ *Smyrna 1922: The Destruction of Islams City of Tolerance* (London: Hodder and Stoughton, 2010), 162.

[11] Papers Relating to the Foreign Relations of the United States, The Paris Peace Conference, 1919, Volume IX - Office of the Historian (Office of The Historian, 08 Kasım 1919), Paris Peace Conf. 180.03501/87 - HD □□□□ https://web.archive.org/web/20230608083322/https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1919P .

[12] Lausanne Peace Treaty Part II. Financial Clauses (Republic of Türkiye Ministry of Foreign Afairs, 30 Ocak 1923), https://www.mfa.gov.tr/lausanne-peace-treaty-part-ii_-financial-clauses.en.mfa.

[13] Mavri Mira, Mustafa Kemal'in Nutuk konuşmasının 1 numaralı belgesi uyarınca, İstanbul Rum Patrikhanesi tarafından kurulan komitenin ismidir. Komitenin başkanı, İstanbul Rum Patriği Droteostur.

[14] Atatürk, *Nutuk: A Speech Delivered by Mustafa Kemal Atatürk, 1927*, 526-30.

[15] Teoman Ertuğrul Tulun, A Greek Pontus TV Drama Makes Mockery Of Historical Facts, *Center For Eurasian Studies (AVİM)*, Center For Eurasian Studies Commentary Series, 2020, sy 26 (31 Ağustos 2020): 3, https://doi.org/10.31219/osf.io/wam2e , https://avim.org.tr/en/Yorum/A-GREEK-PONTUS-TV-DRAMA-MAKES-MOCKERY-OF-HISTORICAL-FACTS.

[16] Teoman Ertuğrul Tulun, The Fabricated Pontus Narrative and Hate Speech / Üretilmiş Pontus Anlatısı ve Nefret Söylemi, *Uluslararası Suçlar ve Tarih/International Crimes and History*

17 (2016): 165-88.

[17] Teoman Ertuğrul Tulun, Attack On Thessaloniki Mayor: Pontian Greek Hate Speech Turns Into Hate Crimes, *Center For Eurasian Studies (AVİM)*, Center For Eurasian Studies Analysis Series, 2018, sy 15 (t.y.): 5, https://doi.org/10.31219/osf.io/nqfgh , https://avim.org.tr/en/Analiz/ATTACK-ON-THESSALONIKI-MAYOR-PONTIAN-GREEK-HATE-SPEECH-TURNS-INTO-HATE-CRIMES.

Yazar Hakkında :

Teoman Ertuğrul Tulun , Avrasya İncelemeleri Merkezi'nde (Ankara) analisttir. Dr. Teoman Ertuğrul Tulun, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi doktorasını Ankara İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi'nde tamamladı. Avrupa Birliği Çalışmaları, Küreselleşme, Yabancı Düşmanlığı, Nefret Söylemi Çalışmaları ve Uluslararası İlişkiler *alanlarında çalışmalar yapmaktadır.*

Atıfta bulunmak için: TULUN, Teoman Ertuğrul. 2026. "TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN VE TÜRK TARİHİNİN DÖNÜM NOKTALARINI ÖNEMSİZLEŞTİRME ÇABALARI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2023 / 19. Ağustos 18. Erişim Kasım 23, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Analiz/TURKIYE-CUMHURIYETI-NIN-VE-TURK-TARIHININ-DONUM-NOKTALARINI-ONEMSIZLESTIRME-CABALARI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır